

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI
KÉPES HETILAP

Előfizetési árak :

Egész évre	44 L.
Fél évre	22 L.
Negyed évre	11 L.
Egy szám ára	1 L.

Felelős szerkesztő :

DR. NALÁCZY ISTVÁN.

Főszerkesztő :

GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton

Szerkesztőség és kladóhivatal :

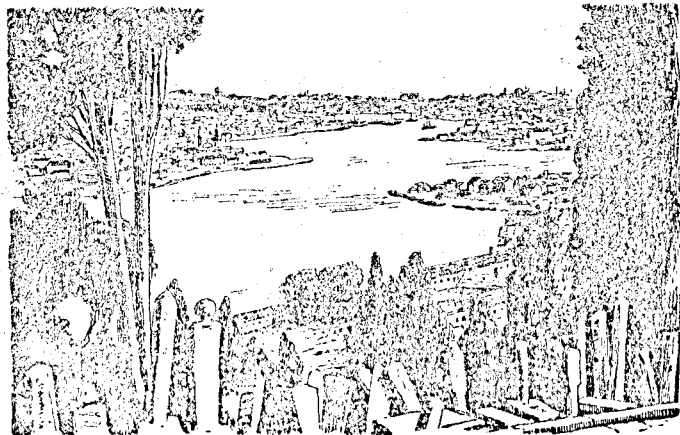
Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35. sz.
TELEFON : 2-37. SZÁM.

Konstántinápoly.

Nagy Törökországban, császár börtönében
Sáppadoz, hervadoz két magyar levente.
Szomorún hallgatják tenger mormolását,
Szomorún néznek ki az ablak rostélyán...
Gyulay Pál: Szilágyi és Hajmási.

Olvasom e sorokat és elmerengek rajtuk. Gondolatom visszaszáll régi, daliás idők harcaihoz. Egymással viaskodott Európa felett két, Ázsiából ideszakadt vértestvér: a török és a magyar. A török, a fiatal férfiú lángoló hevületével, volt a támadó. Az ősi földről régebben kiszakadt testvér, a magyar, nemes meggyőződéssel, erős elszánással védte új testvéreit; a nyugati műveltséget, Európát. És aratott önfeláldozásáért akkor és azóta mindig és mindenkitől — hálátlanságot. Pedig: mi volna ma, ha ez a két testvér akkor szorosán összefog; hol volnának ma Európa nagyhatalmai?!

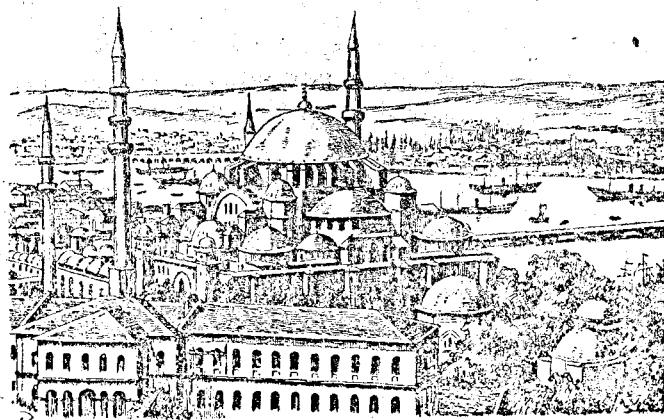
Aztán elvisznek emlékeim messze keletre. Oda, ahol Európát és Ázsiát csak egy szűk tengerszoros, a Boszporusz választja el; ahol

AZ ARANY-SZARVÓBÓL LÁTKÉPE

egyik földrészről a másikra hallszik át az énekszó. A Márvány-tengerből kiágazó Aranyszarv-öböl két partján, a Márvány-tengertől fel a Boszporusz mentén a Fekete-tengerig, terjeszkedik Konstántinápoly, a török birodalom fővárosa, a hozzátartozó számtalan faluval. Isztambul a hivatalos török neve, azonban Der-i Szeadetnek, a Boldogság kapujának hívja az igazhívő mohamedánus s úgy gondol reá, mint a jó katolikus Rómára. Arca felderül nevének hallásán, de elkomorodik, hogy mások is láthatják, lakhatnak benne, nemcsak a Próféta igaz fiai, a vallásalapító Mohamed utódának, a kalifának tisztelő hivei. A kalifa a török szultán, a padisah.

A Boszporusz torkolatával szemben, a Márványtengertől és Aranyszarv-öböltől átkarolva emelkedik a régi szultánok palotája: az Eski-

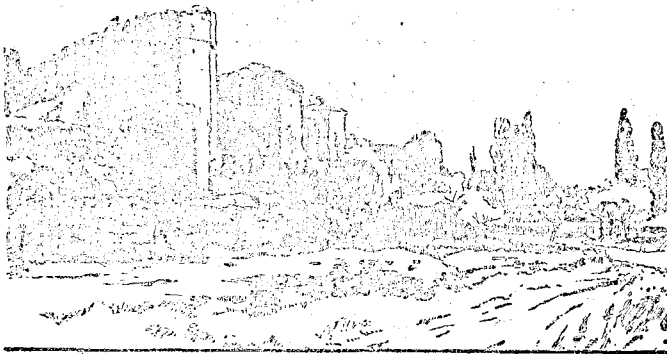

A SZULEJMÁN MECSET ÉS AZ ARANY-SZARVÓBÓL

szeráj. Ma már lekopott róla a régi pompa és fény; nem mutat semmi kápráztatót, semmit a világraszóló hatalomból, mely egykor itt székel. De belsejének sejtelmes csendje, kertjében a százados platánfák titokzatos suttogása, sokat mond el annak, aki ért a szellemek nyelvén.

Mintegy száz esztendeje a szultánok a

szemközti parton laknak. Ott a tenger partján emelkednek a Dalma-bagcse, Csirágán-szeráj, Ildiz-kioszk nevű tündérfényű márványpaloták, buja kertek ölen. Tengerre néző homlokzatuk finom faragása, mintha titkokat leplező csipkefüggöny volna. Mögöttük valóságos földi paradicsom; de benne nehéz gondok, hazafiúi aggodalmak majdnem elbírhatatlan sziklái nehezdednek a közel nyolcvan esztendő szultán szívérélelkére. Hiszen ősei földjéről akarják kiturni. De már ragad tovább emlékező lelkem száguldó reptülése. A város másik sarkában felkeresi a Jédi-kulét, a Héttoronynak nevezett erősséget.

A HÉTTORONY

Ötszögletű testének ma csak a körvonalai látszanak; hét tornyából már csak egy áll, a „vértoronny“, a leggyászosabb emlékezetű. Megtépásztott koronájával, mint dönthetetlen emlékeztetőjel száll szembe az idővel. A Héttoronny közel félezer esztendeig állami börtön volt, ahol számtalan idegen előkelő fogoly morzsolta le megátkozott életét; de akadt a foglyok közt hét szultán is. És nagyon sok — különösen erdélyi — magyar. A sok sóhajtást, visszafojtott és kitérő fájdalmat magukba zárt falak mennyit tudnának beszélni?! De jó titoktartók. Csak az itt-ott bekarcolt irások mondanak el egyet-mást. Van közöttük magyar is, sőt a székely rovásírásnak itt fedezték fel egyik legszebb emlékét. Tévedés volna azonban azt hinnünk, hogy a török csak rabokat tartott közülünk. Mert bizony nem egyszer szövetségesünk, segítőnk volt a német ellen való igazságos harcainkban. Thököly Imrénének, II. Rákóczi Ferencznek, Kossuth Lajosnak és bujdosó társainknak ő nyújtott menedéket veszített harcok után. És hányszor kellett elszántan szembeszállni a kiadatásukat követelő Habsburgokkal?! Igazán úgy van: Sokszor állunk szemben egymással s akkor nemes ellenfél volt; sokszor állott mellettünk, s akkor szavatartó, hű szövetségesnek bizonyult.

Egyébként Konstantinápolyban és környékén lépten-nyomon találkozunk magyar vonatkozásokkal. Attól kezdve, hogy Botond vezérünk több, mint ezer éve, csatabárdjával emberrést ütött kapuján, sok emlék köt bennünket ehhez a városhoz. Nem messze van tőle Rodostó sem, honnan a legnemesebb lelkű magyar; II. Rákóczi Ferencz és hű titkárja, zágoni Mikes Kelemen küldte epedő sóhajtásait, a soha többé nem látott haza felé.

A város helyén görög kereskedők telepedtek meg először, két és félezer esztendővel ezelőtt. Ők Byzanciának hívták városukat, mely a kereskedelmi szempontból rendkívül fontos helyen csakhamar felvirágozott. Ezer esztendővel később Nagy Konstantinus császár fővárosává tette s ezóta róla nevezik Konstantin városának. Utódai a görög császárok gyakran vettek az Árpád nemzetségéből való feleséget. Egyik legkiválóbb császár, III. Mánuel például, unokája volt Szent László magyar királynak.

A törökök 1453-ban foglalták el. II. Mehemed szultán, a mi Hunyadi Jánosunk nagy ellenfele hódította meg és II. Szulejmán, a mohácsi győző vetette meg későbbi nagyságának alapjait. Ma másfél millió lakosa van.

Mintegy kétszáz esztendeje kezdődött a török hatalom hanyatlása. Akkor adták ki először a jelszót, hogy a törököt vissza kell szorítani Ázsiába, ahonnan jött s ahová minket magyarokat is olyan szívesen küldenek némelyek. Előbb az orosz fente a városra a fogát, ujabban a bolgár, legutóbb a görög. Azonban a nagyhatalmak, különösen Anglia mindig utjukba állottak, mert féltékenykedtek egymásra.

A nagy háboru után a hatalmak együttesen szállották meg a szultán fővárosát és semlegessé akarták tenni. A törökök azonban nem fogadták el az egyébként is megalázó békét. S mert a szultán és a kormány a fővárosban jóformán a hatalmak foglyai, Kemál basa vezetése alatt ellenkormány alakult, mely Kisáziában, Angorában székel. Ez már három éve harcol vallásuk és nemzetük becsületéért. S azt mondják, hogy harcolni fognak az utolsó száll emberig. Ezt el is lehet nekik hinni, mert az tudvalevő, hogy a török sem a vallás, sem a becsület kérdésében nem ismer tréfát, sem megalkuvást.

Tőlünk keletre egy nagy nép, nekünk testvérünk, élet-halál harcát vivja.

Dr. Buday Árpád.

A faluért.

Jókai egyik hőst az „aranyembert” megítéogatja dédunokái körében valami fiatal ember. Timár Mihály az aranyember e szavakban foglalja össze élete történetét: Othagytam a világot, melyben csodáltak és teremtettem egy másikat, ahol szeretnek.

Én ebből a szempontból nézem a magyarság kulturális szervezkedésének kérdését. Másé a hivatalos hatalom, a régi nagy vagyonok ott vergődnek az agrárreform bárdja alatti. Szétszórt sorainkat nem tartja össze parancsszó, előtérbe lép az egyéni érték a tudással és szeretettel. Ezt a világot kell megalkotnunk. A kérdés tengelyébe a falut állítom be ép úgy, mint dr. Várady Aurél, Teleki Dezső és Orbán Balázs tették s hogy mégis mást látok, mint ők, ezt csak a külön egyéniség kérdésének tekintem.

A magyar falut az elüljáró kürtösök felébresztették. Ünnepségek, hang kellett hozzá, szív és temperamentum. Tarka műkedvelő előadások, színes nép-ünnepek, lelkesedés, kötéltánc és selyem zászló. Szükség volt ezekre mind. Áldás és köszönet illesse az ébresztés nagy munkájának keresztülvivőit. De ne higgye senki, hogy ezt egymagában kulturális munkának lehet nevezni. Ez csak az első zápor volt a nagy szárazság után, melyet követnie kell az apró esőcseppek termékenyítő munkájának.

A falu mindenképp előtt tudásra vágyik. Az erdélyi magyarnak az lesz igazi urává és vezetőjévé, aki tanítani fogja. Egyszerű élete ma sokkal nehezebb, mint a múltban. Kérdések gyötrik, amelyekre nem kap kielégítő feleletet.

Én a nép megszervezését a felnőttek tanítása és helyes irányításával azonosnak tartom. Ha a vezetők egyike lennének: első dologom lenne vándor iskolák szervezése. Összeállítanék néhány, helyhez nem kötött gazdasági iskolát, felszerelném azt bemutatásokhoz szükséges tanszerekkel, előadókat verbuválnék hozzá és elküldeném a falvakba. A falu első kérdése a helyes gazdálkodás kérdése. Amelyik nemzetnek leghamarább sikerül ezt megoldani, az győz a többiek fölött. Vagyon fog állani mögötte és a vagyon függetlenséget biztosít.

Egy másik tanrendszerű vándor iskola a nép egészségügyi kérdéseivel foglalkoznék. A dr. Gergely Endréket látnia és hallania kellene a falu népének mindenfelé s megtanulni tőlük, hogy mi az a tüdővész, miért kell oltanunk, hogy kell táplálni a kicsinyeket, elállítani a vérzést és megakadályoznunk a ragályok terjedését. Itt-amott építész-mérnököket szerepeltetnék, kik az egészséges lakóház tervezését ismertetnék, mert még Szibériában sincsenek olyan kicsiny ablakok és annyira sötét szobák, mint minálunk. Új házak épülnek

a falvakon az egészséges lakás minden kelléke nélkül s nem a pénz hiányzik hozzá, hanem a tudás.

Harmadik rendszerű iskolám az általános művelődésé vólnának. Korunknak ezt a nemzedékét ide-oda dobálta 4—5 év világfelfordulása. Számítlan dolgot látott, amelyek figyelmét lekötötték, érdeklődését felhívták, de teljes képet nem tud alkotni róluk. Itt idegen népek vallását, szokásait, életmódját tanulmányoztam. Más világtájak nálunk is forgalomban levő növényeit, a gyapotot, ruffiát, fahajot, rizset. Milyen szívesen tanulna ezekről valamit minden ember. Mennyire kötné a hallgatóságot egy-egy előadás a japánok, amerikaiak vagy az oroszok életmódjáról és szokásairól. Azt az érzéket kellene fejlesztenünk bennük, mely gondolkodásra, megfigyelésekre isnit. Ez nagyon hiányzik a mi szenvedélyes fajunkból s akárhányszor látam a mi híres józanészű magyar népünk fiait sok olyan világcsoda mellett (Kínában vagy Indiában) anélkül menni el, hogy észrevették volna. Hiányoztak nála az alapfogalmak, melyek az érdeklődést felkeltették volna.

A negyedik rendszerű iskola a mindennapi élet-höz szükséges jogi tudást lenne hivatva fejleszteni. Itt ubalgazításokat nyernének, adó, örökség, agrárreform és fogósítási törvényről azok a községek, melyeknél e kérdések napirendben vannak.

Nem folytatom, mert lassanként egy egész nép-egyetem körvonala rajzolódna le előttem, mely rengeteg embert, önzetlenséget és áldozatkészséget igényel. Pedig hiába forgajuk a dolgot jobbra balra, én csak egy rendszeres szakadalan oktatásban látom a kulturális élet szervezetségét. Városaink ma még talve vannak intelligens magyar elemekkel. A nép tudja róluk, hogy szegények vagyoniilag s még nem ismeri azokat a kincseket, amelyekkel megvannak áldva tudás, műveltség dolgában. Ezeket kell feltárnunk, közölni velük. Le kell hajolnunk évről évről maradt népünkhez, pótolni az elvesztett szakiskolákat, a megszakadt hivatalos összekötő kapcsokat s akkor erősek leszünk ismét. A magyar úr ura lesz így népének, de nem a parancsszó, hanem a tudás és szeretet hatalmánál fogva.

Dr. Nagy Endre.

Orvosaink Figyelésébe!

Megjelent

Dr. Engelberg Orvosi

Orvosi terminológiai kézikönyve.

Kiadja a Minerva Irodalmi Részv. társaság, Kolozsvár.

Ára 100 Lei, — Postó 4 Lei.

Majláth püspök ünneplése a státus diszgyülésén.

Az erdélyi protestáns egyházak is ünneplik a püspököt. — Ferencz József unitárius püspök ünnepi beszéde. — A státus és az igazgatótanács üdvözlése. — Mit tárgyalt a státusgyűlés!

Ünnepet ült Erdély katolikus közönsége e hó 10 én Kolozsvárt. E napon volt 25 esztendeje, hogy Majláth Gusztáv Károly gróf, püspök, először jelent meg a róm. kath. státusgyűlésen, mint annak egyházi elnöke. Az ünnepély a főtéri Szentmihály-templomban vette kezdetét, a zenés nagymiséét nagy papi segédlettel maga a főpásztor mondotta. A misén a protestáns egyházak képviselői is megjelentek. A mise után egyházi és világi előkelőségek a Mariánum dísztermében gyűtek össze. A reformátusok részéről a távollévő Nagy Károly képviselőtében Csi. zár. Gyula igazgatótanácsos, elnökhelyettes, Vásárhelyi Boldizsár, Péter Károly és Dr. Illés Gyula, az evangélikusok részéről Dr. Kirchknopf Gusztáv theologiai professzor lelkes jelentek meg, a küldöttség vezetője Ferencz József unitárius püspök volt. A diszgyűlést a gyengélkedő báró Jósika Sámuel világi elnök helyett Matskásy Pál alelnök nyitotta meg és ősi szokás szerint a püspököt küldöttség hitta meg a gyűlésre, aki lelkes éljenzés között foglalta el az elnöki széket. A státusgyűlés nevében báró Jósika Gábor, az igazgatótanács részéről Dr. Balázs Endre státsi előadó és Dr. Haller Gusztáv volt polgármester, igazgatótanácsos, üdvözlötték a főpásztort. Együttal diszalbumot és dr. Temesvári Jánosnak ez alkalomra írt „Erdély középkori püspökei” című nagyszabású munkáját adták át, a püspök arcképét leleplezték és Erdély nagyjai sorába beiktatták. A protestáns egyházak nevében Ferencz József unitárius püspök üdvözlötte a jubiláns főpásztort. „Mi protostánsok” — mondotta — ép oly örömmel veszünk részt a mai ünneplésben, mint a katolikus egyház bármely hive. Az eltelt 25 év alatt megtanultuk, hogy Nagyméltóságod emelkedett lélekkel, szivjósággal és szeretettel kormányozza egyházmegyéjét, megismertük minden irányu munkásságát, amellyel nemcsak a kath. egyház keretében, de azonkívül is érdemeket szerzett.” Majláth püspök meghatottan köszönte meg az ünneplést. Igéretet tett, hogy minden szellemi és testi erejével magyar testvéreinknek boldogulását fogja szolgálni. Nem a mulandó javak és földi dicsőség az ember végcélja, hanem egyedül az Isten országa és annak igazsága. *A dogmák elválaszthatnak egymástól, de az igazi emberszeretet mindnyájunkat összefűz.* Ne csüggedjünk — mondotta — hanem bizzunk, az Isten velünk van és lesz és ha küzdelmes is életünk, ezt a küzdelmet, ha Benne bizzunk és Őt keressük, győztesen fogjuk végig élni.”

A Státusgyűlés ezután a tárgysorozatot tárgyalta le. Fontos határozatai közé tartozik, hogy kimondották a tanügyi intézmények fenntartására az önadóztatást, elhatározták továbbá, hogy a monostori apátsági templomot tulajdonilag átadják a kolozsvári szentferenc-rendi szerzeteseknek. Az Igazgatótanács évi jelentése szomorú adatokat tartalmaz a magyar kulturára. Tanítónk nem kapják meg az őket megillető államsegélyt, az egyház által adott segélyből a tanítók alig fenntarthatják életüket. Az iskolákat igaz ok nélkül megintésben részesítették a hatóságok és általában ezer nehézséget támasztanak az iskolák működése elé. Az egyházi főhatóság minden lehetőt elkövet a sérelmek orvoslása céljából.

A délutáni ülésen megtörténtek a választások. Igazgatótanácsosok lettek három évi időtartamra: Tamási Áron, Görög Joachim, gróf Bély Ferenc, Matskásy Pál, gróf Haller Jenő, Pekri Sándor, ifj. báró Jósika Gábor, Dr. Szoboszlai László. Alelnök igazgatótanácsos: Dr. Haller Gusztáv. Tiszteletbeli előadó: dr. Inczedy-Joksmann Ödön.

A diszgyűlést a Központi szálló éttermében társas ebéd fejezte be.

Dr. N. I.

KÜLFÖLD

Tárgyalások Németország hadi sarcáról. Londonban nagy tanácskozások folynak arról, hogy mimódon lehetne Németországot az összeomlástól megóvni és fizetőképességét biztosítani. Az eddigi francia politika az összeomlást is szívesen látta volna, de a hadi sarcot azért biztosítani szerette volna a maga számára. Angolország esetről-esetre igyekezett meggyőzni szövetségesét, hogy ilyen ingtag és ellentétes alapokon nem fog menni az üzlet. A mostani tanácskozásokon is Lloyd George arra akarja rávenni Poincarét, hogy adjanak Németországnak haladékat az esedékes részletek előteremtésére. A részlet nagyságának a meghatározását a jóvátételi bizottságra bizná. Biztosítékokról persze gondoskodnának, amennyiben a német kiviteli cikkek vámját és az állami üzemek bevételeit szigorúan ellenőriznék. A fizetési haladék ez év utolsó napjáig tartana. Ma még bizonytalan, hogy ezen az alapon sikerül-e Franciaország támadó szándékait lehűteni.

A magyar kormány a drágaság ellen. A magyar korona értékvesztése megszűnt, sőt ujabban nem várt mértékben fölemelkedett a svájci árfolyam. A drágaság azonban nem csökken. A kormány minden irányban megkezdte a küzdelmet a drágaság ellensúlyozására. Az adójavaslatokkal a korona további javulásán dolgozik, a piacot pedig ujonnan szervezett

rendőrséggel ellenőrzi. Horthy kormányzó szózatot intézett a nemzethez, amelyben az inség leküzdésére önkéntes adományokat kér. A gazdaközönség — hírszerint — nagy mértékű áldozatot fog hozni a köznyomor enyhítésére.

Hogyan vonultak be a románok Budapestre.

A heves politikai viták során, amelyek a magyar parlamentben folynak, fölvetődött az a kérdés is, hogy 1919 augusztusában melyik pártnak az emberei hívták be a románokat Budapestre. A kérdés feszegetésében a szocialisták jártak elől, akiknek láthatóan az volt a törekvésük, hogy a konzervatív irányú vezető politikusok ellen gyanút keltsenek. A külföldre menekült újságírók is élesztették a vitát, persze ők is azt akarták elhíttetni, hogy a magyarság az ellenforradalom főszereplőinek köszönheti a szégyent és a kárt, amit a főváros megszállása okozott. A sok vitának egy jó eredménye mindenestre van: kitisztázódott, hogy egyik párt emberei sem voltak románvezetők. A románok katonai és politikai okokból önként szállották meg Budapestet. A megszállással területi kívánságaik elérését akarták megkönnyíteni.

Apró hírek. Amerikában a vasutasok sztrájkba léptek. Harding elnök is közbelépett a sztrájk megszüntetése érdekében, de a tárgyalások nem vezettek eredményre. — Bajorország és a Németbirodalom többi része között kitört ellentét sokat enyhült. Reménység van a békére és a birodalom egységének a megmentésére. — A Lenin betegségről szóló hírek tulzottak voltak. Lenin meggyógyult és haladéktalanul átveszi az orosz ügyek intézését. — Olaszországban a fascisták kimondták, hogy a fegyveres mozgalmakat beszüntetik, mivel sikerült nekik a sztrájkoló munkásokat kötelelességteljesítésre szorítani. — Indiában az angoloknak sikerült egyidőre rendet teremteni a lázongó bennlakók között. Mostanában a nyugtalanságok újra megkezdődtek. Gind tartományban a fölkelők megtámadták a rendőrségeket, az állami raktárakat fölgyújtották vagy kirabolták, sok külföldit megölték.

A tótföldi magyarság küzdelme iskoláért.

A cseh kormányzat sem teljesíti azokat a kötelezettségeket, amiket a békeszerződések alkalmával magára vállal. Ahol lehet, háttérbe szorítja a kisebbséget s főként pedig a magyarság ügyeit kezeli mostohán. Az iskolaügy ott is sok keserűséget okoz az elszakított magyarságnak. Meg kell azonban adni, hogy az ottani magyarok nagy elszántsággal és férfias bátorsággal küzdenek kulturális jogaikért. Közelebről több magyar többségű városban népgyűléseket tartottak és nagyon erélyes szavakkal követelték a magyar nyelvű gyermekek magyar oktatásának megvalósítását. Pozsonyban a népgyűlés határozati javaslatot fogadott el,

amelynek egyik pontja a pozsonyi magyar egyetem visszaállítását követeli, a többiek az elrekvirált iskolák és kulturális intézetek visszaadására szólítják föl a kormányt. A losonci népgyűlés arra az álláspontra helyezkedett, hogy a magyarság sérelmeit a külföld ítélőszéke elé kell vinni.

HÍREK

Tisztelettel felkérjük olvasóinkat, hogy előfizetési hátralékukat szíveskedjenek kiegyenlíteni, hogy lapunkat akadálytalanul küldhessük.

Naptár 1922. augusztus 17—augusztus 31-ig. A hold fényváltozásai: újhold 22-én. Elsőnegyed 29-én. A hó végéig a nap hossza 1 óra 31 percet fog. Vásárok: 17. Som, Voila. 18. Drág, Nagyszalonta. 19. Farkaslaka, Ferenczhalom, Nagyenyed. 20. Kőszvényes, M. Gy. Monostor, Világos. 21. Barót, Csikkozmás, Hát-szeg, Küküllővár, Mocs, Nagybánya. 22. Kunszentmárton. 23. Felvincz, Kápolnokmonostor, Sárkány. 24. Nagykapus, Paszmos, Szászsebes. 25. Bikszád, Korond, Nagyborosnyó. 27. Alsóvist, Magyarfráta, M. N. Zombor, Marosillye, Ómoldova, Sülelmed, Vinga, Zaránd. 28. Alibunár, Kerelőszentpál. Kiskapus, Topánfalva, Tövis. 29. Beél, Ujfalu. 30. Besztercze, Zalatna. 31. Alczina.

Majláth püspök bérmautja. Gr. Majláth G. Károly erdélyi püspök e hó 13-án folytatja megkezdett bérmakörutját egyházmegyéjében. E hó 13-án Kolozsvárt vezette a bérmálást, a következő napokon a kolozsdobokai esperesi kerületben bérmál.

A Magyar Szövetség köréből. Mult számunkban közöltük, hogy a Magyar Szövetség Központi Választmánya, illetve nagygyűlése a szövetség új alapszabályait megállapította. Az alapszabályokat a szövetség elnöksége román és magyar nyelven a nagygyűlési jegyzőkönyvvel együtt az illetékes hatósághoz a napokban terjeszti be jóváhagyás céljából. Ennek megtörténte után az alapszabályokat ismertetni fogjuk.

A Magyar Nemzeti Párt Intéző Bizottsága e hó 12-én ülést tartott, melyen a nemzeti pártnak a vidéken való megszervezési módzatairól tárgyalt. Elhatározta a bizottság, hogy a szervezkedés keresztülvitele céljából a vidéki előkészítő bizottságoknak felhívást fog kibocsátani.

A reformátusok amerikai vendége. Az amerikai presbiteri (református) egyházak püspöke, Sylvester W. Beach meglátogatta az erdélyi református püspökség nevezetesebb egyházait. Megtekintette az enyedi Beihlen-kollégiumot, járt Tordán, Torockón, Déván stb. Vasárnap délelőt nagyszámu közönségnek prédikált a Farkas-utcai templomban. A látogatás egyik nagyértékű megnyilatkozása annak a meleg érdeklődésnek, amelyet a nyugati művelt népek tanúsítanak az erdélyi magyarság iránt.

A királyl pár Erdőszentgyörgyön. A Szovátán fürdőző királyl pár gyakran tesz kirándulásokat a szomszédos helységekbe. Közelebről Erdőszentgyörgyöt látogatták meg. Mikor a királynak bejelentették, hogy

a környék határát a jégeső teljesen tönkretette, 100 ezer leut adott át az inségesek segítésére és vetőmagot is ígért. A református pap közölte, hogy az angol királyné nagyanyja Rhéday Klaudia grófnő az ősi református templomban van eltemetve. A királyi pár a pap kalauzólása mellett a nevezetes sírhelyet is meglátogatta.

Beengedik a magyar könyveket Romániába. Az erdélyi és bánáti könyvkereskedők egyesülete Sasu kereskedelmi miniszterhez küldöttséget menesztett, mely a magyarországi könyvek behozatalára vonatkozó tilalom felfüggesztését kérte. A miniszter a kérést teljesítette és kijelentette, hogy a magyar irodalmi művek újra behozhatók Romániába. A könyvek a könyvkereskedők nagyváradi elosztó központjához érkeznek, mely azokat a könyvkereskedőkhez juttatja és garanciát vállal arra, hogy a könyvek között semmiféle irredenta irányu nem lesz.

Felhívás a nagyenyedi ref. Bethlen-kollégium minden élő egykori diákjához. A nagyenyedi Bethlen-kollégium októberben ünnepli meg alapításának 300 éves fordulóját. Ebből az alkalomból a kollégium igazgatósága össze szeretné állítani a jelenleg élő egykori diákok névjegyzékét, hogy egy albumba foglalva az is emléke legyen a nagy évfordulónak. Ezért azzal a kéréssel fordul az intézet régi diákjaihoz, hogy közöljék vele minél előbb a következő adatokat: 1. Név. 2. Melyik osztályokat tanulta a Bethlen-kollégiumban és melyik években? 3. Milyen pályára lépett? 4. Jelenleg mi a foglalkozása (állása)? 5. Hol lakik. 6. Esetleg egyéb közölni valók. Az adatok sürgős beküldését kéri a Bethlen-kollégium igazgatósága.

A Magyar Nép ajándéka. Az 1923-as Erdélyi Magyar Naptárt ajándékba kapják azok, akik egyévi előfizetést már beküldöttek vagy be fognak küldeni. A naptár anyaga már együtt van: hivalkodás nélkül merjük állítani, hogy nagyon sok tanulságos szórakoztató olvasnivaló és szébbnél-szebb képek lesznek benne. A vásárokat időrendben és betűrendben is közölni fogjuk. A naptár meg fog érni 10—12 leut, úgy hogy a lap az előfizetőknek egész évre alig kerül többé 30 leunál. Kérjük olvasóinkat, hogy ismerőseik figyelmét hívják föl a Magyar Népre.

Mintagazdaságok fölmentése a kisajátítás alól. Az agrár-törvény 22-ik paragrafusát színt az agrár-komiténak jogában áll a mintagazdaságokat 500 holdig a kisajátítás alól fölmenteni. A tulajdonosnak igazolnia kell, hogy okszerű gazdálkodást folytat s ehhez a kellő fölszereléssel rendelkezik. A kérést a kolozsvári agrár-komitéhez kell minél hamarább benyújtani. A kérés megtörténtéről igazolványt kell szerezni s azt a vármegyei agrár-bizottságoknál bemutatni. A kéréshez mellékelni kell a következő okmányokat: 1. a mintagazdaság területének telekkönyvi lapját; A, B, C. lapokat. 2. A birtok helyszíni rajzát a szomszédok megjelölésével. 3. Előjárásági bizonyítványt — a főszolgabíró aláírásával — arról, hogy a birtokon okszerű gazdálkodás vagy fajmarha-tenyésztés folyik s általán a gazdálkodás fejlettebb, mint a község többi birtokain. 4. A fajmarha-tenyésztés esetén ismertetni kell, hogy az mióta áll fenn s milyen hatást gyakorolt a vidékre.

Az erdélyi róm. kath. Népszövetség megalkulása. Az erdélyi róm. kath. Népszövetség diszgyűlését e hó 9 én tartotta meg Kolozsvárt a ma-

gyar színházban. Ezt megelőzőleg Majláth G. Károly gróf erdélyi püspök misét mondott a főtéri templomban. A diszgyűlésen a nagyváradi püspök nevében Bierlik Imre és Dr. Karácsonyi János c. püspökök jelentek meg, a szatmári egyházmegyét Hámon Róbert apátkanonok és Imrik Zoltán kanonok képviselték. Dr. Gyárfás Elemér ny. főispán megnyitója után a diszgyűlés Gr. Majláth G. Károly erdélyi püspököt választotta meg a diszgyűlés elnökéül. Azután P. Trefán Leonárd tartományi főnök tartotta meg általános tetszés és helyeslés közepette előadását a katolikus Népszövetség céljáról. Feltétlenül szükséges — mondotta — hogy erdély és a kapcsoló részek katolikusai egy táborban tömörüljenek. Szükséges egy központi szervezetre vonni az összes kath. társadalmi, irodalmi, szociális és karitatív törekvéseket és főképen segítségére lenni a katolikus néposztályoknak a változott államjogi helyzetben felmerülő mindennemű szükséglete tekintetében. Hit és szeretet legyen felírva a szövetség zászlajára. A diszgyűlés a szövetség elnökéül Betegh Miklós ny. főispánt választotta meg, aki megnyitójában lelkes szavakkal hívta fel a katolikusokat a tömörülésre. A szövetség kebelében három osztályt alakítottak: hitbuzgalmi szakosztály, elnöke P. Trefán Leonárd, tudományos és irodalmi szakosztályt, elnöke Dr. Karácsonyi János c. püspök történettudós, szociális szakosztályt, elnöke Dr. Blaskovits Ferencz apátkanonok. Ezután a központi tisztikart választották meg, ügyvezető igazgató Dr. Zombori László lett. A választmányba a következők kerültek be: Dr. Pacha Ágost, Imrik Zoltán, Hámon Róbert, Dr. Lengyel, Markovits Manó v. főispán, Dr. Matolai Zoltán és Dr. Gyárfás Elemér. Üdvözlő táviratot küldött a bukaresti nuncius és a Luxemburgban ülésező Katolikus Világ szövetség. Délután a Hírnök szerkesztősége irodalmi estélyt rendezett, amelyen a megnyitót Gyárfás Elemér, a felolvasót Veress Ernő, az Erdélyi Tudósító szerkesztője tartotta. Dr. P. Jánossy Béla hatásos ünnepi ódája, hegedű- és ének-számok szerepeltek a műsoron.

Dr. N. I.

Ujabb ingatlan forgalmi adó. Az igazságügyi vezérigazgatóság elrendelte, hogy a telekkönyvek fenntartására, amelyek mindjobban megrongálódnak, forgalmi adót szedjenek be. Ezt az összeget telekkönyvi átirásoknál kell behajtani. Összege annyi, mint a vételár félszázaléka.

A vadászfegyverek bejelentése. A földművelésügyi miniszterium vadászati igazgatósága figyelmezteti a vadászfegyverek tulajdonosait, hogy fegyvereiket jelentsek be a prefekturákon és községi előjáróságokon, mert az érvényben levő törvények így rendelik. Akik a bejelentést elmulasztják, vadászati kihágást követnek el.

A gabona ára. A belügyminiszter körrendelete szerint az idei gabonatermés nem fedezi az ország szükségletét és a külföldre már eladott mennyiséget, éppen ezért szükségessé vált a gabonakereskedelmet szabályozni. A rendelet a gabona árát vagononként 25 ezer leuban állapítja meg. Aki ezt az árat túllépi, olyan büntetésben részesül, mintha lopott volna s azonkívül a gabonáját el is rekvirálják.

Hírek a koleráról. Az erdélyi közönséget is megriasztották azok a hírek, amelyek a besszarábiai kolera terjedéséről szárnyra keltek. Az igazság pedig az, hogy Erdélyben még egyetlen kolera eset sem for-

dult elő. A bukaresti egészségügyi igazgatósághoz az a hír érkezett, hogy Kisászsiában a pestis szedi áldozatait. Egyedül a palesztinai Jaffa városában 23 pestis megbetegedés történt.

Magyarország kára. A magyar kormány átiratot intézett a jóvátételi bizottsághoz, amelyben kifejti, hogy az 1919-iki román megszállás 26 milliárd magyar korona értékű kárt tett Magyarországnak. A kormány kéri, hogy Románia ezt az összeget térítse meg vagy bocsássa a műgyar jóvátételi tartozások törlesztésére. A kérdést a jóvátételi bizottság szeptemberben dönti el.

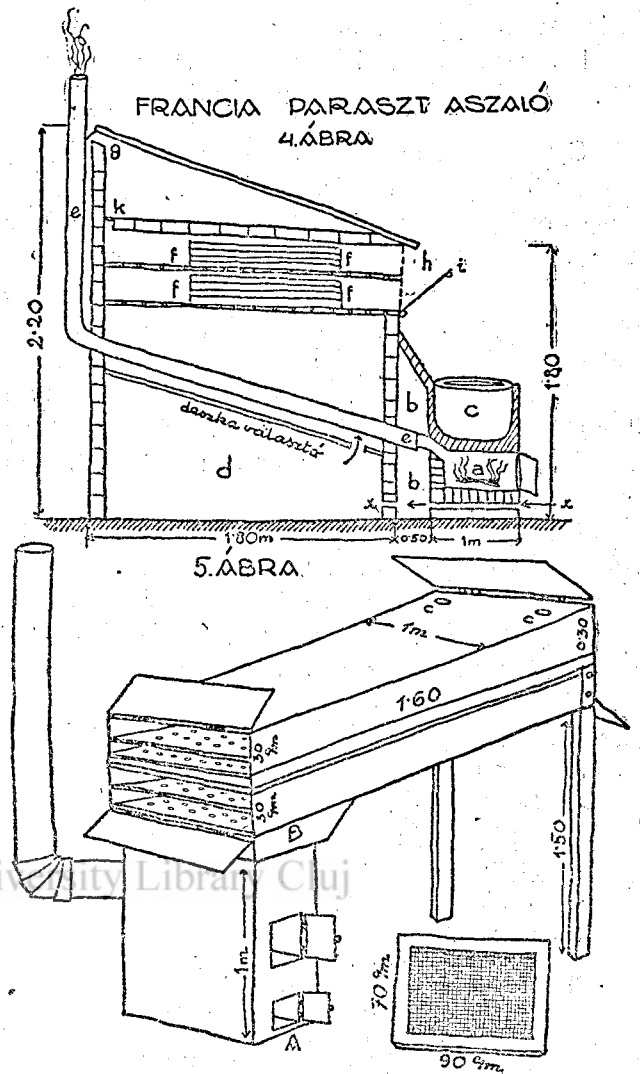
Megszűnt a jilával foglyok éhség-sztrájkja. Hír szerint a román és magyar kormány között a politikai foglyok kicserélésére vonatkozólag megállapodás létesült. A multban folytatott tárgyalások tudvalevőleg azért hiúsultak meg, mert a kicserélési arányban nem tudott a két kormány megegyezni. Most állítólag úgy a román, mint a magyar kormány kötelező megállapodást létesített, amelynek értelmében Magyarország a nála lévő összes politikai foglyokat kiadja Romániának. Románia viszont ennek ellenében a letartóztatásban levő összes magyar nemzetiségű foglyokat — számukra való tekintet nélkül — átadja Magyarországnak. Végre tehát megürülnek a börtönök és szabadsághoz jutnak azok, akiket legtöbbször a pusztia gyanusítás juttatott rabságra.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLETPÉNTÉK

Hogyan aszaljunk?

A következőkben a francia aszalót fogjuk bemutatni. Itt a tüzhely távolabb van építve az aszaló konyhától, de a közte s az aszaló homlokial közötti hely teljesen zárt, csak alul van egy 12—15 cm-es rés, (X-el jelölve) ahol az előmelegített forró levegő betolul; ez a nyílás a tüzhely alatt alul kivezet, hogy állandó légáramlat álljon elő (jelezve ←—X). Szükség esetén ebből az előmelegítő kamrából fent is vágathatunk befelé egy ilyen rést, de csakis be az aszalóba, kifelé *csakis az alsó* nyílás szolgálhat. Amint az ábrán látható, a tüzhely fölött vízforráló üst is van, hogy mindig legyen forró vizünk kéznél s ne kelljen külön, másutt tüzelni érte. A füstcső (bádog; vagy téglából rakott is lehet, ha kellően aláduccoljuk) minthogy áthalad keresztül az aszalón, maga is hevit; alatta menedékesen egy deszkaválasztó padozat húzódik s egészen lefödi az alsó részt (d) s ez is légelőmelegítőül szolgál. Ezek fölött van aztán szintén a polc sorozat lécekből v. deszkákból, amire az aszaló kereteket rakjuk. A K és G nyílások a gőzszelepek. Ide is csapó vagy szárnyas ajtó alkalmazandó; *fő dolog, hogy jól zárjon.*

A IV. ábra egy könnyű, hordozható alkotmány.

Ez is fölfelé emelkedő, de mindkét felén ajtóval ellátva, hogy mindkét felén kereteket tolhassunk be. Az egész alkotmány készülhet bádogból, téglával bélelve a tüzhelyet. Az A nyílás a B előmelegítő térbe szolgál a tűznyílás mögött vagy mellett föl, s ott a levegő fölhevülve, a lyukacsos aljú szekrénybe tolul és végül a 3—5 cm átmérőjű (c—c) gőzlyukokon elillan. Ebben a kis aszalóba minden oldalon legalább 8—12 keretet tolhatunk be egymás fölé. Kényelmes, könnyen kezelhető jószág; bárhová fölállítható. Az ajtók itt is szorosán zárnak.

Végül bemutatom a negyediket, a lehető legegyszerűbbet. Ez egy négyszögletű bádog-, vagy deszka-szekrény (A. B. C. D. E. F. G.) alul bádogfenékkal, téglával kirakva, melyet minden tüzhelyen, főzőkályhán stb. fölállíthatunk. Külön tüzhelye tehát nincs. Ha délután vagy este elvégeztük a főzést, ráteszük a kályhára s tüzelünk alája 6—7 óra hosszat. Ha kész az aszalás, letesszük, félre, későbbre. 8—10—12 sor keretet is lehet egymás fölé betolni, megfelelő L alakú vas-tartókkal látván el az oldalakat. Itt is óránként kicserél-

jük a kereteket az alsókat mindig a felsővel, hogy az aszalás egyenletes legyen.

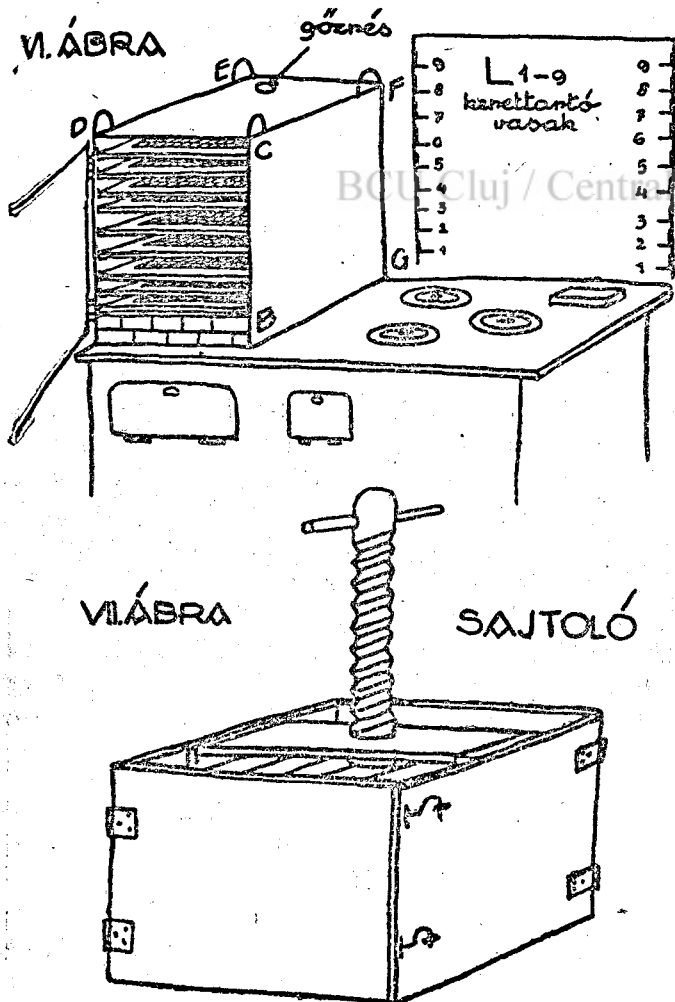
Ime ezek az aszalók, tessék választani belőlük. Mindenik előállítható olcsón s házilag is.

Csodálattal tapasztaltam, hogy nálunk a *barackot* nem aszalják, pedig a legízletesebb csemege. Kalifornia, Franciaország ezer meg ezer vagon exportálnak évente. Az aszalt barack nemcsak pecsenye mellé főzve, kompótnak, de megkésztve pl. csirke, lúd, kacsa, szopós borjuval úgy mint a szilvás ételeket, rendkívül ízletes; főleg a franciák, bolgárok s törökök kedvelik.

A tavaly Bukarestben 1 kg aszalt barack ára 50—60 Lei volt s alig lehetett kapni! Tán annyi a vagonunk, hogy mi nem szorulunk rá aszalt barack árulásra?

A franciák a csemege aszalt szilvába, miután kihűlt mandulát, vagy egy dióbél cikket is tesznek; így drágább.

Az aszalt gyümölcsöt szintén célszerű csinos dobozba, préselve hozni forgalomba. Kilonként 2—5 forinttal többet adnak így érte. Ha pedig nagy tömegben

szállítjuk, a legjobb kis kézi présel kocka alakba sajtolni, hogy kevesebb helyet foglaljon s kevésbé porosodjék. A sajtók lehetnek különféle nagyságúak,

hogy kisebb-nagyobb kockákat préselhessünk velök. Legalább két oldalfala sarokra építendő, hogy szétnyitható legyen, [mert másként nem vehetjük ki belőle a belé sajtolt aszalt gyümölcsöt.

Ime, ennyiből áll az aszalás. A kinek van füle, esze s akarata a megértésre, egy napig se mulassza tovább az aszaló építést. Itt a barack, jön a szilva, alma, körte, a másodrangut, sőt csemegének a szépjét aszaljuk meg. A kevésbé sikerültet adjuk el karácsony előtt, de a javát tartjuk száraz, tiszta, légy-, por-, szagmentes kamrában s majd husvétkor és pünkösdkor áruljuk, amikor keresett és drága.

És adjon az Isten szép sikert hozzá, hogy pár év múlva az erdélyi aszalt gyümölcsöt Berlin fogyassza.

Dr. Szörnyü Béla.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota. Julius hó 2-ik felében állandó száraz időjárás uralkodott nagy meleggel. Lehülés csak a hó végén következett be, azonban az is csapadék nélkül. *Gazdasági munkálatok.* Az alföldi részeken az aratás befejeztetett s a cséplés javában foly, talajművelési munkák a szárazság következtében szünetelnek. A dombvidéken a buza és árpa aratása befejeződött, zab aratása kezdetét vette; helyenként a cséplés is megkezdődött. Hegyvidéken az őszi gabonák és az árpa aratása végeztetett el. *A vetések állapota.* Búza, árpa, rozs általánosságban learatva, a zab aratása a hegyvidéken most foly. A tengeri a szárazság következtében nagyon rosszul fejlődik, különösen az alföldi részeken szenved sokat a szárazság folytán. A szemképződés általában nagyon sok kívánnivalót hagy hátra különösen a magasabb fekvésű táblákon. A burgonya szintén szenved a szárazság következtében, termés kilátások különösen a későieknél kedvezőtlen. Keri vetemények, bab és hüvelyesek a szárazság folytán rosszul fejlődnek. Hasonlóképpen sokat szenved a dohány, kender, len, cukorrépa, takarmányrépa és a mesterséges takarmányok is. A rétek és legelők fejlődése a csapadék hiány következtében erősen vissza van maradva. Gyümölcsstermés a szilva kivételével közepes. Az állatállomány egészségi állapota a szorványosan fellépő lépfene, sercegő üszök, takonykór és sertésvész kivételével kielégítő.

Az erdélyi méhészek gyűlése. Az Erdélyrészi Méhész Egylet igazgató választmánya most tartott ülést báró Jósika Gábor elnöke alatt Kolozsváron. A gyűlésen Török Bálint főtitkár jelentést tett az alapszabályok betervezéséről, az egyesületi műhelynek az állam által történt átvétele illetve felosztása alkalmával átadott nyers és készárúk értéke fejében kiutalt összesen 20'000 L. felvételéről, a házsongárdi méhésztelep restaurációjáról, 120 mm. cukornak kedvezményes áron, 1500 cs. mézelő virágmagnak, 2000 mézelő facsemetének, számos méhészeti szakkönyvnek díjtalanul

való kiosztásáról, két méhészeti tanfolyam rendezéséről, amelyeken 98 hallgató vett részt, Hann és Társa cégnél, az Erdélyi Gazdasági Egylet géposztályánál méhészeti eszköz raktár felállításáról stb. Mindezeknek örvendetes tudomásul vétele után a Méhészeti Közlöny szerkesztőbizottságába beválasztották dr. László Márton, dr. Boga Lajos és Balázs Péter tagokat. A közgyűlés tárgyainak előkészítése után, a tagmozgalomról szóló jelentés kapcsán mintegy 100 új tagot vett fel a választmány.

Az erdélyrészi tanítók hitelszövetkezet megkezdte működését. Az „Erdélyrészi Tanítók Takarékpénztára mint szövetkezet” mely az imperium átvétele óta — üzlethelyiség hiányában — szünetelt, a gazdasági közönséget is érdekkörébe vonva, *Gazdák és Tanítók Takarékpénztára* mint szövetkezet cég alatt működését Kolozsvárt, Piata Siefan cel mare (volt Hunyadi tér) 2. sz. a. ismét megkezdte. Az intézet elintézi minden takarékpénztári ügyletet, betéteket a legmagasabb kamatozással gyümölcsöztet, kölcsönöket méltányos kamattal mellett folyósít és emellett kisebb existenciák és földmivelők kiszolgálását tűzte ki célul. Egy üzletrész ára 250 L., mely tőkebefektetésre is igen alkalmas. A szöv. elnöke dr. Kecskeméthy István, theologiai tanár, ügyvezető igazgatója Csoma Endre, dr. Ürmösy Sándor ügyvéd, pénztárnoka Balázs Péter.

Uj iparos nemzedéket!

Minden állam létének és jövőjének legerősebb talpköve gazdasági erejében fekszik. Hol az ipar és kereskedelem erkölcsös, szakképzett és módos művelők kezében van, az az ország a műveltség és jólét terén vezet a népek családjában.

Az ország népességében az iparos osztály igen nagy és értékes családot képez. Az ország közéletében tehát az iparos osztályra igen szép feladat jut, de kötelezettség is háramlik.

Hogy e feladatokat és kötelezettségeket az ország gazdasági jövője szempontjából az iparos osztály helyesen betölthesse, legszigorubb gondjai közé kell hogy tartozzék iparosainknak az, hogy erős, egészséges és szakképzett generációt neveljenek és hagyjanak maguk után.

Azért szükséges az inas-nevelés kérdését iparos mestereink figyelmebe ajánlanunk, mert szomorú tapasztalatunk van arról, hogy mestereink minden válogatás nélkül felvesznek iskolázatlan és testileg is gyenge ifjakat, kikből szellemileg és testileg erős, szakértelmes új nemzedéket nevelni nem lehet.

Az iskolai előképzés nélkül ipari pályára menő ifjakkal nem lehet az iparos inasiskolában elérni azt az eredményt sem, melyet a régi iskola-szervezet szerint

legalább is kellene érni. Arról azonban szó sem lehet, hogy az inasiskolában az ifjakat szakirányban lehessen nevelni. Holott az inasiskoláknak éppen ez utóbbi volna a feladata, feltéve természetesen azt, hogy az inasok iskolai előképzettsége legalább IV. elemi iskola.

Hova-tovább mind nagyobb szükséglet az, hogy iparosaink szellemi képzettsége nagy legyen, mert különben az éles verseny következtében a gyenge tudású mester nem tudja helyét megállani, elbukik az erősebb, nagyobb intelligenciájú mesterekkel szemben.

Ezért kell a jövőért aggódó mestereknek az inasfelvételnél azt is megvizsgálnia, hogy a jelentkező ifjunak az iskolai előképzettsége — legalább IV elemi — megvan-e? Ha ennyi iskolát nem végzett, akkor az ifjut az iparos pályára nem lehet felvenni.

A mester gondjának ki kell terjednie arra is, hogy a felvételre jelentkező ifju testi állapota és ereje megfelelő-e a választott iparág által megkívánt fizikumnak. Mint a katonai sorozásnál, a mester úgy kell, hogy elbírálja a jelentkező ifju testi épségét, mert eltekintve amaz arany igazságtól, hogy „ép testben ép lélek,” a mester az által, hogy elutasítja az általában, vagy csak ipara természetének megfelelően nem eléggé izmos ifjat a felvételnél, megmenti magát hiába való munkától, az ipari pályára gyenge ifjut pedig az élet későbbi szenvedéseitől. Sőt e téren helyén való volna, ha törvényeink szigorú orvosi vizsgálatról, illetőleg véleményről tennék függővé azt, hogy a felveendő tanonc mehet-e ipari pályára és hogy testi állapotának melyik iparág a legmegfelelőbb.

A sürü panaszokból sajnálattal állapítható meg ugyanis az, hogy igen sok inas kénytelen választott iparát utólag elhagyni, mert testi szervezete nem elég erős arra, hogy iparát folytathassa. Még nagyobb azoknak a száma, akik keresztül erőszakolják ugyan magukat az inas éveken s mikor felszabadulnak, egészségi állapotuk annyira alásüllyed, hogy kénytelenek olyan munkát kifejteni, mely a megélhetésüket biztosíthassa csak folytonos betegeskedések között tengetik életüket.

Mindezen sajnós tapasztalatok sugallják azt a tanácsot, hogy iparos mestereink egy szebb ipari jövő és saját érdekükben is arra igyekezzenek egyöntetűen, hogy ezután inasoknak csak 14 évet betöltött és legalább IV. elemi osztályt végzett ép és erős testalkatú ifjakat vegyenek fel műhelyükbe. Ezenfelül lelkiismeretesen gondoskodjanak arról, hogy az inast kizárólag a mesterség körébe eső munkáknál alkalmazzák, gyakorlati előrehaladásukat folyton éber ellenőrizték és vallásos erkölcsi nevelést adjanak az iparos ifjuságnak, mert csak ezzel biztosítható iparunk jövő fejlődése.

Dr. Balázs Gyula
iparkamarai főtitkár.

Az ipariskolák kongresszusa Brassóban. A romániai ipariskolák egyetemes tanterületének választmánya augusztus 17. 18. és 19. napjain Brassóban kongresszust rendez. A napirenden az ipariskolai oktatás újjászervezése szerepel. A tagoknak tudomására hozza a választmány, hogy a tagsági igazolvány alapján 75 százalékos kedvezményvel utazhatnak a kongresszusra.

Megkezdtek a román-magyar és román-jugoszláv postaforgalmat. Bukaresti jelentés szerint aug. 6-án újra megkezdődött Románia és Magyarország, valamint Románia és Jugoszlávia között a postaforgalom. Magyarországra husz kilogrammig vesznek fel postacsomagokat, Jugoszláviába csak tíz kilogrammig. A csomagokat két feladóvevénnyel kell ellátni. Magyarország részére a csomag értéke nincs korlátozva. Jugoszláviába szóló csomagok azonban csak ezer aranyfrank értékig vétetnek fel. A csomagokat Magyarország részére Aradon, Jugoszlávia részére pedig Zsombolyán cserélik ki.

Valuta-jegyzés.

Bukarest, 1922. aug. 15.

1 dollár	= 144.—	Leu
1 angol font st.	= 660.—	"
1 francia frank	= 12'40	"
1 svájci frank	= 24.—	"
1 olasz lira	= 6'30	"
1 cseh korona	= 3'55	"
1 szerb dinár	= 1'80	"
100 német márka	= 21.—	"
100 magyar kor.	= 15.—	"

MULATTATÓ

Lelki árvák.

*Ne vigasztald az olyan szenvedőt,
Ki tisztán áll saját szíve előtt.
Kit ártatlanul dobálnak halálra...
— Az még nem árva!*

*Ne szánd a bűnöst, ki felébredett,
És sír, zokogván bűnei felett.
Hadd mossa csak szívet a könnyek ária...
— Az még nem árva!*

*Hanem ha látsz mosolygó arcokat,
Kikről tudod, hogy szívben gonoszak.
Azok az árvák, mert nem érzenek,
— Azokat szánd, szegényeket!!*

Szabolcska Mihály.

Az angyalbárányok

Volt egy szegény aszonynak három fia, kik közül a két nagyobbik nagyon lusta volt.

Elküldi az anyja a legnagyobbik fiát, keresen szolgálatot, mert nincs egy betevő falafok sem. —

Nagy duzzogva utnak indult a fiu. Utközben találkozik egy öreg emberrel.

— Hová igyekszel, édes fiam? — kérdi az öreg ember.

— Szolgálatot keresnék, öreg apám uram, ha találnék valahol.

— Akkor csak maradj mindjárt nálam, mondja a jószívű öreg ember. — Én nálam csak három napig tart az esztendő. Nem lesz egyéb dolgod, csak egy juhnyájam van, azt kell mindennap a legelőre hajtani; de ha megindulnak, mindenütt nyomukban járj, ne tereld őket vissza, csak menj mindig, amerre ők vezetnek. Itt van egy kis ládika, ebbe hozz haza egy csomót abból a fűből, amiből majd a bárányok legelnek; itt meg egy kis üveg, ebbe hozz abból a vízből, amiből isznak. Én mindennap megnézem, hogy micsoda fűből esznek, s miféle vízből isznak.

A fiu megígérte az öregnek, hogy mindent rendén elvégez. Másnap reggel kihajtja a juhokat legelni. Ment a nyáj szépen magától a legelőre. Egy szelid kis bárány mindig a fiu oldalához szegődött, s néha néha hozzádörzsölé oldalát. A durva pásztor oldalba lökte szegényt, s káromkodott, hogy mért hányja bele a kullancsot. Nemsokára egy rozszant hidhoz értek, amelynek se karfája, se deszkája nem volt, csak egy vagy két gerenda fektült az oszlopokon. A bárányok egyenkint mind átmentek a rossz hidon. Legutoljára maradt a legszelidebbik, s mintha biztatná pásztorát, hogy csak ő bele fogózkodjék, egészen hozzáment, ránézett, hogy csak jöjjön vele.

De a lusia fiu dűnynyögve fordul vissza: „Hadd menjenek ezek a bolond állatok, ha úgy tetszik ökelmőknek, én bizony nem akarok arról a rossz hidról lehemperegni.“

Egy darab idő múlva jönnek a bárányok szép rendben vissza s hazafelé tartottak. „No most mit csináljak?“ gondolá magában a fiu, „micsoda fűvet tegyek a ládikába, micsoda vizet az üvegcsébe, mikor ezek a bárányok egy harapást sem ettek, egy kanálnyit sem ittak.“ Kapja magát, tesz valami fűvet a kis ládába, s merít egy forrásból az üvegcsébe, azzal indul a nyáj után. Kérdezi othlon az öreg ember:

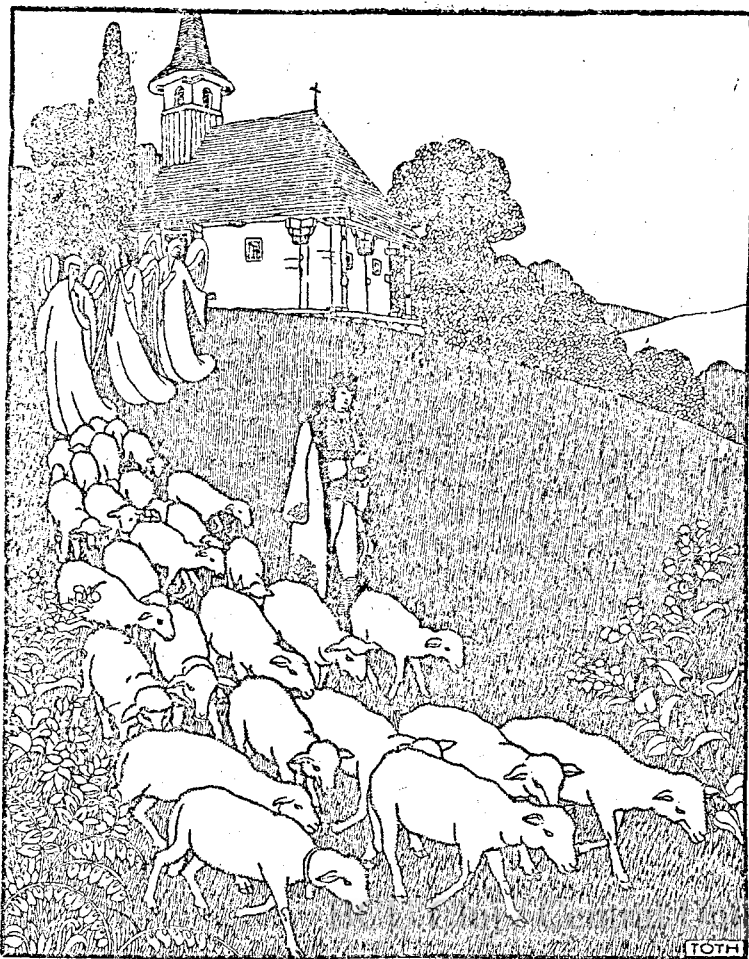
— No, édes fiam, hát megjöttél a nyájjal! Hadd lám, milyen fűvet ettek, s milyen italt ittak?

Odaadja a fiu a kis ládát, meg az üveget.

Az öreg ember a fejét csóválta.

— Jaj, fiam, te nem abból hoztál, amiből ezek ettek, ittak. Holnap majd csak abból hozzám.

Második nap újra kihajtja a nyáját a lusta fiu. Megint úgy tett, mint tegnap. A szelid kis bárányt megint elkergette az oldalától, s nem ment utána a bárányoknak a hidon túl. Ott várta őket a hidőné, míg vissza nem jöttek. Akkor aztán újra tett valami fűvet

a ládikájába, s a folyóból vizet merített az üvegcsébe, avval haza hajtotta a bányákat, úgy se kellett azoknak egy harapás fű sem, s a vízre sem néztek rá.

Az öreg ember megint csak fejét csóválta.

Harmadik nap is csak úgy telt a lusta pásztor, mint az első kettőn. Aznap este azt mondja neki az öreg ember, mikor haza érkezett:

— No, édes fiam, kitelt a szolgálatod, hát mit kívánnál bérbe: egy tál aranyat-e, vagy a lelked üdvösségét?

A fiu nem sokat gondolkozott.

— Adja ide, kend, azt a tál aranyat.

Az öreg ember előhozott egy tál fényes aranyat, s a fiu szűrűjébe töltötte.

Haza indult másnap reggel, alig várta, hogy megvirradjon. Utközben befordult egy kurta kocsmába. Eszik, iszik kedvére. Mikor leitta magát, mind kivették szűrűjéből az aranyat ivópajtásai, őt meg ott hagyták; csak olyan üres kézzel ment haza, mint amilyenel elment.

Második fiát is elküldi a szegény asszony szolgálni. Az sem volt jobb a bátyjánál. Ő is azon módon járt az öreg bányáival. Ő is egy tál aranyat kért az öregtől bérbe a három nap elmúltával. De a kocsmában, mikor hazafelé ment, mind elkártyázta a sok szép arany pénzt. Ő is üres kézzel ment vissza anyja házába.

Szomorkodott a szegény asszony, hogy miből tartsa már ő gyermekelt, ha mindenük elfogy, s ha két nagyobb fia sem keres egy árva garast sem? Legkisebb fia vigasztalta:

— Ne sirjon, kend, édes anyám, majd elmegyek hát én szolgálni, majd hozok én kendnek pénzt.

Az anyja váltig marasztotta, hisz úgy is kicsiny még, de a kis fiu csak elment egy reggel. Amint megy, mendégél, ta'álkozik az öreg emberrel.

— Hová, hová, édes fiam? — kérde az öreg.

— Szolgálatot megyek keresni, édes öreg apám uram. Szegény édes anyám majd meghal már éhen, alig van egy betevő falatja. Segíteni szeretnék nyomoruságos életén.

— No te jó fiu vagy, látom, — mondá az öreg ember, — szívesen szolgálatomba fogadlak; ha akarsz, maradj nálam, nem lesz semmi bajod. A fiu elment az ősz emberrel. Mondja neki házána az öreg:

— Édes fiam! Nem lesz más dolgod, csak juhockáimmal a legelőre menni. Nálam pedig három nappól áll az esztendő, nem kell tovább szolgálnod. Itt van egy kis lácika, tedd a szűrőd ujjába még ezt a kis üveget is. A ládikába tégy abból a fűből mindennap, amelyből kis bányákaim esznek, az üvegbe pedig meríts abból az italból, amit isznak. Érted?

— Igen is értem, mondta a kis fiu.

Mikor másnap a bányákat a mezőre hajtotta, az a szelid kis bányák, amelyiket bátyjai maguk mellől elrugdostak, szüntelenül oldala mellett sűrűngölgözött, s hizelegve dörzsölődött hozzá. A kis pásztor nagyon megszerette a bányákát, simogatta, cirógatta. Mikor a régi, rozszant hidhoz értek, a bányák egymásután szépen átmentek a gerendán. De a kis fiu előre megijedt, hogyan tud ő majd azon átmenni.

A kis bányák biztatóan nézett rá, s megszólalt:

— Ne félj, ne félj, édes kis pásztorom, csak fogózkodjál gyapjamba, majd átvezetlek én.

A kis fiu megfogadta a bányák szavát. Gyapjába fogódzott, s nagy vigyázva szerencsésen átment a hidon. A bányák mindig mentek, mentek úgy, hogy a kis pásztor nem győzött eléggé csodálkozni rajtuk, mert sem nem ettek, sem nem ittak. Egy idő múlva egy kis kápolnához értek. A kápolna előtt megrázkódtak, s egyszerre mindenik egy-egy angyallá változott. Ámúlt, bámúlt a kis pásztor, lekapta a kalapját és alig mert rájuk nézni. A bányákból átváltozott angyalok mindnyáján a kápolnába léptek, s egy szép angyal, (az, aki mint bányák a kis pásztor oldalához szegődött), őt is bevitte. Az angyalok az oltár elébe térdeltek, egy pap ostyával és borral megáldoztatta őket, s a kis fiunak

is nyújtott. A kis fiu ládikájába is tett egy ostyát, üvegcséjébe, pedig szentelt bort. — Azután kimentek mindnyájan a kápolnából. Az angyalok újra megrázkódtak s újra bárányokká változtak át. A fiucska levett kalappal ájtatosan ballagott utánok. A rossz hidnál megint átsegítette az a szép szelid bárány, az a szép angyal. Hazaérkeztekor kérdezte az öreg ember:

— No kedves fiacskám, hoztál a fűből, meg a vízből, mit a bárányok ettek és ittak.

— Jaj, édes öreg apám uram, mondja a kis fiu, nem bárányok azok, hanem valóságos angyalok! Ekkor elbeszélte, miket látott. Azu'án odaadta a ládikát és az üvegcsét az öregnek, hogy olyat ettek és ittak az ő bárányai, mint azokban van. — Az öreg ember mosolygott.

— No kedves fiacskám, látom, hogy te derék, becsületes fiu vagy; teljesítetted a kötelességedet. Most válassz: egy tál aranyat kérsz-e bérül, vagy telked üdvösségét?

— Isten látja lelkemet, édes öreg apám: a tál aranyat is szeretném, mert földhöz ragadt szegények vagyunk; de lelkem üdvösségét még jobban szeretném. Én azt választom.

— Jól választottál, édes fiam, mondja a jó öreg ember. Mivel lelked üdvösségét előbbre tetted a földi kincsnél, megérdemled, hogy abból is juttassak neked, mert nekem minden hatalmamban áll: én vagyok az Isten.

A fiucska térdre borult előtte. A jó Isten pedig három tál arannyal megtöltötte a szüre ujját s áldásával bocsátotta utnak hazafelé.

Otthon aztán nem fájt többet édes anyjának a feje, mert a sok kincsből holtuk napjáig boldog életet éltek.

Különleges Gyulapad

kisz. asztalos gyulapad nagyon előszerű
tartós és olcsó

Kétjele óra
még mána
leírás

Dzierzon Mészárosól
Nagyvárad
Teleki utca. 32.

20 cm. hosszú
törv. védve

A
mesterei drágaságban
minden asztalos munkát
háziilag előállítat és meg javíttat.

A Minerva Irodalmi R.-T. Kolozsvár.

Kiadásában

Fejes—Fe' zés sz		
Péter— os		
Péte os		
Péter—Tóth— oszt. számára (eng. sz. 13051/922.)		
Szilágyi: Kolozsmegye földrajza (engedélyezési sz. 39370/921.)	10'—	"
Szilágyi: Földrajz a III—IV. oszt. számára (eng. sz. 13207/922.)	10'—	"
Felméry: Vezérkönyv az Uj Ábécéhez	3'—	"
Számolókönyv a II. oszt. számára (előkészületen.)	—	"
Számolókönyv a III. oszt. számára (előkészületen.)	—	"
Számolókönyv a IV. oszt. számára (előkészületen.)	—	"
Olvasókönyv az V—VI. oszt. számára (előkészületen.)	—	"
Dr. Joanovici: Román—magyar társalgási kézikönyv. Tanítók egységesítő vizsgájára engedélyezve 16000/921. sz. a.	25'—	"
Dr. Joanovici: Rendszeres román nyelvtan (az egységesítő tanítóvizsga anyaga) engedélyezve 16000/921. sz. a.	20'—	"

E könyvek bevezetését a felekezeti főhatóságok engedélyezték.
Ugyanott füzetek és írószerek olcsón kaphatók.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank Rt.
Kolozsvár, Piata Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Alaptőkéje: 16,000,000 lei.

Tartalékok circa: 15,000,000 lei.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron.

Affiliált üzletei: Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár

r. t. Tordán, Udverhelymegyei Takarékpénztár

r. t. Székelyudvarhelyen, Alsófehérvármegyei

Gazdasági Bank és Takarékpénztár r. t. Nagy-

enyeden, Bognár és Szántó Erdélyi Kereske-

delmi r. t. Kolozsvárt.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett,

Betéteket elfogad, váltókat leszámít,

átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez.

Fizessen elő a

„Magyar Nép“-re.